

แนวทางการนำร่อง
ให้วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอ
สูตร **2** **PV + 3 OPV**

มิถุนายน 2566

แนวทางการนำร่องให้วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอ สูตร 2 IPV + 3 OPV

มิถุนายน 2566

หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยได้จัดบริการให้วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอแก่เด็กกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นมาตรการสำคัญในการป้องกันโรคโปลิโออย่างต่อเนื่อง ประกอบกับตั้งแต่ปี 2533 เป็นต้นมา ประเทศไทยในฐานะหนึ่งในประเทศสมาชิกขององค์การอนามัยโลก ได้เข้าร่วมโครงการกวาดล้างโรคโปลิโอเช่นเดียวกับนานาประเทศ โดยการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคด้วยวัคซีนยังคงเป็นหนึ่งในมาตรการสำคัญมาโดยตลอด ปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุขได้แนะนำให้เด็กเข้ารับวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดรับประทาน (OPV) จำนวน 5 ครั้ง เมื่อเด็กอายุ 2 เดือน 4 เดือน 6 เดือน 1 ปี 6 เดือน และ 4 ปี และได้รับวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดฉีด (IPV) จำนวน 1 ครั้ง เมื่อเด็กอายุ 4 เดือน ตามมติคณะอนุกรรมการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เด็กกลุ่มเป้าหมายมีภูมิคุ้มกันที่เพียงพอต่อการป้องกันเชื้อโปลิโอทุกสายพันธุ์ รวมถึงลดผลข้างเคียงจากการรับวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดรับประทาน (VAPP) อีกทั้งเป็นการปรับคำแนะนำการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคอย่างสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ขององค์การอนามัยโลก คณะอนุกรรมการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค จึงได้มีมติแนะนำการให้วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดฉีด (IPV) จำนวน 2 ครั้ง เมื่อเด็กอายุ 2 เดือน และ 4 เดือน และให้วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดรับประทาน (OPV) จำนวน 3 ครั้ง เมื่อเด็กอายุ 6 เดือน 1 ปี 6 เดือน และ 4 ปี

ประกอบกับจากสถานการณ์โรคโปลิโอทั่วโลกในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา พบแนวโน้มการระบาดเพิ่มสูงขึ้นในหลายประเทศรวมถึงประเทศที่ตั้งอยู่ใกล้เคียงกับประเทศไทย โดยเฉพาะโปลิโอสายพันธุ์วัคซีนกลายพันธุ์สายพันธุ์ที่ 2 (cVDPV2) แม้ว่าประเทศไทยจะไม่พบผู้ป่วยโปลิโอมาตั้งแต่ปี 2540 แต่ยังคงมีความเสี่ยงสูงที่เชื้อโปลิโอจะแพร่ระบาดเข้ามาในประเทศไทยได้

ในวันที่ 31 พฤษภาคม 2566 จึงได้มีการประชุมเพื่อหารือคำแนะนำการให้วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอระหว่างกรมควบคุมโรค ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย สมาคมโรคติดเชื้อในเด็กแห่งประเทศไทย คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล และสถาบันวัคซีนแห่งชาติ และได้มีมติให้นำร่องการให้วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดฉีด (IPV) จำนวน 2 ครั้ง เมื่อเด็กอายุ 2 เดือน และ 4 เดือน และให้วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดรับประทาน (OPV) จำนวน 3 ครั้ง เมื่อเด็กอายุ 6 เดือน 1 ปี 6 เดือน และ 4 ปี (สูตร 2 IPV + 3 OPV) ทั่วประเทศ โดยได้รับการสนับสนุนวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และเริ่มดำเนินการนำร่องตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2566 เป็นต้นไป

กระทรวงสาธารณสุข โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารงานวัคซีนตามแผนงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค จึงได้จัดทำแนวทางการนำร่องให้วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอ สูตร 2 IPV + 3 OPV เพื่อเป็นแนวปฏิบัติสำหรับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด หน่วยบริการวัคซีน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

แนวทางการนำร่องให้วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอ สูตร 2 IPV + 3 OPV

1. คำแนะนำการนำร่องให้วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอ สูตร 2 IPV + 3 OPV

- 1.1 แนะนำให้วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดฉีด (Inactivated Poliomyelitis Vaccine : IPV)
จำนวน 2 เข็ม เมื่อเด็กอายุ 2 เดือน และ 4 เดือน และ
- 1.2 ให้วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดรับประทาน (Oral Poliomyelitis Vaccine : OPV)
จำนวน 3 ครั้ง เมื่อเด็กอายุ 6 เดือน 1 ปี 6 เดือน และ 4 ปี

2. กลุ่มเป้าหมาย

เด็กอายุครบ 2 เดือนที่ไม่เคยได้รับวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอมาก่อน

3. พื้นที่ดำเนินการ

76 จังหวัด และกรุงเทพมหานคร

4. ระยะเวลาการนำร่อง

ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2566 เป็นต้นไป

5. การให้บริการฉีดวัคซีน

ขอให้สถานบริการดำเนินการตามมาตรฐานการดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค

6. แนวทางการเบิก - จ่ายวัคซีน

เบิกจ่ายวัคซีนผ่านระบบ Vendor Managed Inventory (VMI) ขององค์การเภสัชกรรม เช่นเดียวกับวัคซีนพื้นฐานอื่นๆ ที่บริหารจัดการภายใต้สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.)

7. การบันทึกข้อมูล

7.1 บันทึกในสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก (สมุดสีชมพู)

7.2 บันทึกในโปรแกรมบันทึกข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข (ข้อมูล 43 แฟ้ม)

โดยมีรหัสวัคซีน ดังนี้

ลำดับ	วัคซีน ภาษาอังกฤษ	รหัสวัคซีน	รหัส ICD- 10-TM	อายุที่ได้รับ วัคซีน (เดือน)	หมายเหตุ
1	IPV1	I11	Z24.0	อายุ 2 เดือน	
2	IPV2	I12	Z24.0	อายุ 4 เดือน	
3	IPV3	I13	Z24.0	อายุ 6 เดือน	
4	IPV4	I14	Z24.0	อายุ 1 ปี 6 เดือน	
5	IPV5	I15	Z24.0	อายุ 4 ปี	
6	IPV-P	401	Z24.0	อายุ 4 เดือน	(ยกเลิก ตั้งแต่ 1 ก.ค. 66)
1	OPV1	081	Z24.0	2 เดือน	
2	OPV2	082	Z24.0	4 เดือน	
3	OPV3	083	Z24.0	อายุ 6 เดือน	
4	OPV4	084	Z24.0	อายุ 1 ปี 6 เดือน	
5	OPV5	085	Z24.0	อายุ 4 ปี	

การบันทึกข้อมูลการนำร่องให้วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอ สูตร 2 IPV + 3 OPV

วัคซีนโปลิโอชนิดฉีด (IPV)			วัคซีนโปลิโอชนิดรับประทาน (OPV)		
IPV1 (รหัส I11)	2 เดือน		OPV1 (รหัส 081)	2 เดือน	
IPV2 (รหัส I12)	4 เดือน		OPV2 (รหัส 082)	4 เดือน	
IPV3 (รหัส I13)	6 เดือน		OPV3 (รหัส 083)	6 เดือน	
IPV4 (รหัส I14)	1 ปี 6 เดือน		OPV4 (รหัส 084)	1 ปี 6 เดือน	
IPV5 (รหัส I15)	4 ปี		OPV5 (รหัส 085)	4 ปี	

กรณี เด็กที่ยังคงได้รับวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดรับประทาน (OPV) 5 ครั้ง เมื่อเด็กอายุ 2 เดือน 4 เดือน 6 เดือน 1 ปี 6 เดือน และ 4 ปี และได้รับวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอชนิดฉีด (IPV) 1 ครั้ง เมื่อเด็กอายุ 4 เดือน (สูตรเดิม) ให้บันทึกข้อมูล ดังนี้

วัคซีนโปลิโอชนิดฉีด (IPV)			วัคซีนโปลิโอชนิดรับประทาน (OPV)		
IPV1 (รหัส I11)	2 เดือน		OPV1 (รหัส O81)	2 เดือน	
IPV2 (รหัส I12)	4 เดือน		OPV2 (รหัส O82)	4 เดือน	
IPV3 (รหัส I13)	6 เดือน		OPV3 (รหัส O83)	6 เดือน	
IPV4 (รหัส I14)	1 ปี 6 เดือน		OPV4 (รหัส O84)	1 ปี 6 เดือน	
IPV5 (รหัส I15)	4 ปี		OPV5 (รหัส O85)	4 ปี	

8. ค่าบริการฉีดวัคซีนและเงินช่วยเหลือเบื้องต้น/การเยียวยา กรณีได้รับความเสียหายหรือเกิดอาการไม่พึงประสงค์หลังรับวัคซีน

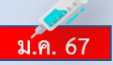

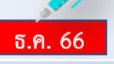
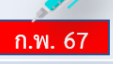

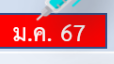
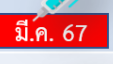

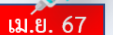

ดำเนินการภายใต้ระบบของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) เช่นเดียวกับวัคซีนปกติ

9. การเฝ้าระวังเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ภายหลังการรับวัคซีน

ขอให้สถานบริการดำเนินการตามแนวทางการเฝ้าระวังและตอบโต้เหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ ภายหลังได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของประเทศไทย กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

แผนการนำร่องให้วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอ สูตร 2 IPV + 3 OPV

พื้นที่ : 76 จังหวัดและกรุงเทพมหานคร ดำเนินการ: ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2566 เป็นต้นไป

เป้าหมายและเดือนที่รับวัคซีน	IPV 1 (2 เดือน)	IPV 2 (4 เดือน)	OPV (6 เดือน)	OPV (1 ปี 6 เดือน)	OPV (4 ปี)
เด็กที่เกิด 1-31 พฤษภาคม 2566	 ก.ค. 66	 ก.ย. 66	 พ.ย. 66	 พ.ย. 67	 พ.ค. 70
เด็กที่เกิด 1-30 มิถุนายน 2566	 ส.ค. 66	 ต.ค. 66	 ธ.ค. 66	 ธ.ค. 67	 มิ.ย. 70
เด็กที่เกิด 1-31 กรกฎาคม 2566	 ก.ย. 66	 พ.ย. 66	 ม.ค. 67	 ม.ค. 68	 ก.ค. 70
เด็กที่เกิด 1-31 สิงหาคม 2566	 ต.ค. 66	 ธ.ค. 66	 ก.พ. 67	 ก.พ. 68	 ส.ค. 70
เด็กที่เกิด 1-30 กันยายน 2566	 พ.ย. 66	 ม.ค. 67	 มี.ค. 67	 มี.ค. 68	 ก.ย. 70
เด็กที่เกิด 1-31 ตุลาคม 2566	 ธ.ค. 66	 ก.พ. 67	 เม.ย. 67	 เม.ย. 68	 ต.ค. 70
เด็กที่เกิด 1-30 พฤศจิกายน 2566	 ม.ค. 67	 มี.ค. 67	 พ.ค. 67	 พ.ค. 68	 พ.ย. 70
เด็กที่เกิด 1-31 ธันวาคม 2566	 ก.พ. 67	 เม.ย. 67	 มิ.ย. 67	 มิ.ย. 68	 ธ.ค. 70

 วัคซีน IPV วัคซีน OPV

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

สถาบันวัคซีนแห่งชาติ
National Vaccine Institute

ประกาศ

เรื่อง ความร่วมมือขับเคลื่อนการกวาดล้างโรคโปลิโอตามพันธสัญญานานาชาติ

ด้วยการนำร่องให้วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอ สูตร 2 IPV + 3 OPV

กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย และสถาบันวัคซีนแห่งชาติ

ประเทศไทยได้มีมาตรการภายใต้โครงการกวาดล้างโปลิโอมาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี พ.ศ.2533 และกระทรวงสาธารณสุขได้มีนโยบายการให้วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอ เพื่อสร้างเสริมภูมิคุ้มกันให้แก่กลุ่มเป้าหมาย โดยมีแนวโน้มผู้ป่วยลดลงอย่างต่อเนื่อง และสามารถคงสถานะการปลอดเชื้อไวรัสโปลิโอในประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 ตามยุทธศาสตร์ขององค์การอนามัยโลก

จากการประชุมคณะอนุกรรมการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค และการประชุมร่วมระหว่างกรมควบคุมโรค ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย สมาคมโรคติดเชื้อในเด็กแห่งประเทศไทย คณะแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล และสถาบันวัคซีนแห่งชาติ ได้ปรับคำแนะนำการให้วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอเพื่อลดผลข้างเคียงจากการรับวัคซีนโปลิโอชนิดรับประทาน ดังนี้

ด้วยการสนับสนุนวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ กระทรวงสาธารณสุขจะเริ่มดำเนินโครงการความร่วมมือขับเคลื่อนการกวาดล้างโรคโปลิโอตามพันธสัญญานานาชาติด้วยการนำร่องให้วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอ สูตร 2 IPV + 3 OPV โดยเริ่มดำเนินการนำร่องทั่วประเทศ ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2566 เป็นต้นไป เพื่อขับเคลื่อนการกวาดล้างโปลิโอให้บรรลุเป้าหมายในการกวาดล้างโปลิโอให้หมดไปเช่นเดียวกับนานาประเทศ

ประกาศ ณ วันที่ 21 มิถุนายน 2566

ลงชื่อ.....ฝ่ายที่หนึ่ง
(นายแพทย์ณรงค์ สายวงศ์)
รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข
ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ลงชื่อ.....ฝ่ายที่สอง
(นายแพทย์เจตต์ ธรรมธัชอารี)
เลขาธิการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

ลงชื่อ.....ฝ่ายที่สาม
(นายแพทย์ธเรศ กรัษนัยรวิวงศ์)
อธิบดีกรมควบคุมโรค

ลงชื่อ.....ฝ่ายที่สี่
(ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ นายแพทย์สมศักดิ์ โล่ห์เลขา)
ประธานราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย

ลงชื่อ.....ฝ่ายที่ห้า
(นายแพทย์นคร เปรมศรี)
ผู้อำนวยการสถาบันวัคซีนแห่งชาติ